

Jásznak lenni kiváltság

2018. május 9.

Kép: BerényCafé

JÁSZBERÉNY | 273 éve, 1745 május 6-án írta alá Mária Terézia királynő a Redemptiot, a jászok és kunok szabadságának, kiváltságaiknak visszavásárlását szentesítő okiratot. Erre a jeles történelmi eseményre emlékeztünk vasárnap délután a Déryné Rendezvényházban emlékünneppel, majd koszorúzással és színelőadással.

Az ünnepi ceremónia hagyományosan a kapitányok és a történelmi zászlók bevonulásával, a Jászkürt átadásával nyitott délután négy órakor a Déryné Rendezvényház dísztermében. Szintén évekre visszanyúló szokás, hogy a Jász Himnusz elhangzását követően a Kun Miatyánk imájának szavalatával köszöntjük a Kunságból érkező vendégeinket. A város nevében Szatmári Antalné alpolgármester üdvözölte a megjelenteket. Beszédében hangsúlyozta, a remeptio ténye a jászság gazdasági sikereinél sokkal jelentősebb esemény, ám azokat a sikereket, amelyeket ma magunkénak tudhatunk redemptus őseink alapozták meg. Az önmegváltás olyan

társadalmi fellendülést, gazdasági előremozdulást hozott, amelyek máig hatnak. A jász emberek identitástudatának is jót tett az önmegváltás. Kialakult az a réteg, amely szívén viseli a régió, az ország sorsát, s ha kell tetteivel, anyagi javaival áldoz érte. Őseink példáját követve ma is sokan követik, így közös erővel tudunk továbblépni.

Bertalan János jászkapitány beszédében az eladatás nehéz évtizedeire, a jobbágysorba süllyedés okaira és következményeire emlékezett beszédében. Ezen a napon büszkén emlékezünk jász és kun őseinkre, akik mindent megtettek azért, hogy megszabaduljunk az elnyomástól. Példát mutatnak a ma nemzedékének szabadságszeretetből, kitartásból, összefogásból, bátorságból. Tettük példa a leszármazottaknak, minden jász lelketű embernek, közösségnek.

Kép: BerényCafé

Pócs János, a Jázság országgyűlési képviselője a köszönet hangján szólt az egybegyűltekhez. Köszönetét fejezte ki Szabó Tamás polgármesternek, akinek képviselőként benyújtott előterjesztése nyomán a jászkun redemptiot az országgyűlés nemzeti emléknappá nyilvánította.

Szívet melengetően emlegette azokat a lélekemelő pillanatokot, amikor a gyönyörű viseletbe öltözött hagyományőrzők jelenlétében a parlament egyöntetű igennel elfogadta az előterjesztést, és vastapssal jutalmazta a jászkunok kitartását, hűségét. – Sok mindent elértünk már a Jászság érdekében, de ettől nagyobbat tenni nem tudunk...Jásznak lenni kiváltság, érték, amelyet ki kell érdemelni – emelte ki a képviselő, majd folytatta a köszönetnyilvánítások sorát. Tisztelettel emlékezett jász eleinkre, akik megtartottak bennünket, jásznak, kunnak, magyarnak. Az ő példájuk segít, hogy ma sem hagyjuk a mindig egyenes jászmagyar gerincet megtörni, hitünket veszteni. Hálát adott a polgármestereknek, pedagógusoknak, az egészségügy dolgozóinak, a rendvédelmi hatóságoknak, a munkavállalóknak, a cégvezetőknek, a lelkészeknek, a hagyományőrzőknek. Az ő tevékenységük tart meg egészségben, bővíti ismereteinket, vigyáznak ránk, imádkoznak értünk, megélhetést biztosítanak, múltunkra emlékeztetnek és jövőt mutatnak.

A jászkapitányok díjazottja

Dr. Sebmezsi László 1942-ben született Szegeden. Az ELTE néprajz-történelem, illetve régész szakán végzett. A szolnoki Damjanich múzeum régész muzeológusaként kezdett dolgozni. Az idők folyamán régészetből doktori, majd kandidátusi minősítést szerzett. Egyetemi docens, habil. 1977-től a Szolnok megyei múzeumok igazgatóságának vezetője, majd a Művelődési Minisztérium Közgyűjteményi Főosztály Múzeumi Osztálya vezetőjeként tevékenykedett. Később a Budapesti Történeti Múzeum főigazgatójaként dolgozott. Nyugdíjazásáig a Hajdú-Bihar megyei múzeumok igazgatója. Fő kutatási területei a jászok és a kunok

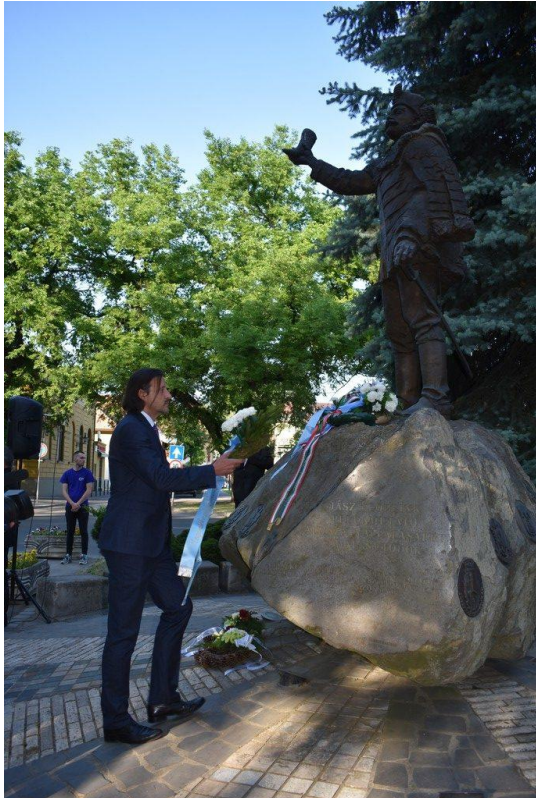
történelme, kultúrtörténete, régészeti emlékei, régészeti néprajza. Ötven évvel ezelőtt elhatározta, hogy életét a jászok és kunok emlékhelyeinek felkutatásának szenteli. Ásatási eredményei nemzetközi visszhangot váltottak ki. Jelentős avar- és honfoglalás kori lelőhelyeket tárt fel. A jászkunok néprajzára, régészetére vonatkozó megfigyeléseit, tanulmányait, konferenciák során át tárta a nyilvánosság elé. Több mint két évtizeden át végzett feltáró munkát a Jászságban. Nevéhez fűződik a középkori jász kultúra feltárása és alapos elemzése. Bebizonyította a jászok és kunok kulturális különbségét, önálló hagyatékait. Munkáit több tucat tanulmány és kötet őrzi.

Borbás Ferenc jászkun kapitány beszédében a történelmi múltra emlékezett. Az eladatás és az önmegváltás körülményeit, hatásait taglalta. Szintén felhívta a figyelmet az emléknappá nyilvánítás ötéves évfordulójára és ugyancsak köszönetet mondott a jász identitás őrzőinek, tevékeny munkásainak. Reményét fejezte ki, hogy a jövő generációi is folytatják az újjáélesztett hagyományokat, az ősökre való méltó emlékekezést.

A köszöntőket követően Horváth Áron, a televíziós vetélkedőn felfedezett ifjú cimbalomművész szórakoztatta a közönséget jászszági dallamokkal.

A Pentz összeírástól a redemptio ünnepéig címmel Mészáros Márta, a Kiskun Múzeum igazgatójának előadását hallgatta a közönség a továbbiakban. Az igazgató asszony prezentációja az eladatást megelőző eseményekre fókuszált. Rávilágított a történelmi viszonyok alakulására, a történelem viharai által tépázott uralkodóház helyzetére, mely előidézte a jászkunok eladását. Az 1696-os évben már terítéken volt a legnagyobb koronabirtok eladásának lehetősége, ezért rendelte el Lipót az összeírást, amely felmérte a hármaskerület vagyoni helyzetét. Három évvel később került sor az összeírásra, melyet Johann Christoph Franz Penz egri kamarai prefektus vezetett. A 490 000 kh-on két mezőváros, 17 falu és 56 elpusztult település és puszta volt. A Jászságban 1155 családot regisztráltak. Az összeírást követően a kiváltságokat 1701 július 1-én eltörölték, majd a következő év március 22-én eladták a Hármaskerületet a Német Lovagrendnek.

Az 1715-ös országgyűlés a koronabirtok eladását törvénytelennek nyilvánította, az öröklajdont zálogbirtokká minősítette, a visszaváltási árat 500 000 rajnai forintban állapították meg. A lovagrend később szeretett volna megszabadulni a birtoktól, hiszen nem hozta a hozzá fűzött gazdasági eredményeket, ezért 1731-ben eladta a Pesti Invadilusok Házának. A sziléziai háború jelentős összegeket vett ki a Habsburg-házból, ezért a szükség előremozdította az önmegváltás eseményeit. A jászkunok példaértékű összefogással, erejüket meghaladóan, kölcsönök segítségével összeszedték az ötszáz ezer aranyforintot, mellyel sikerült visszaállítani szabadságjogaikat, amit a 9 pontos redemptios diploma deklarált.

Kép: BerényCafé

Az ismeretközlő előadást követően került sor a Jászkunság Hagyományőrzéséért díjak átadására. A kapitányok tanácsának döntése alapján a kiskun kapitányok díját Hoffmeister Anikó szabadszállási néptánc pedagógus vehette át. A nagykun kapitányok Kunszentmárton szülöttének, dr. Barna Gábor egyetemi tanár, néprajzkutatónak ítélték oda a díjat. A jászkapitányok választottja ebben az évben dr. Selmeczi László régész. A Györfi Sándor szobrászművész készítette díjakat Borbás Ferenc jászkapitány adta át. A rendezvényháiban zajló ünnepséget Horváth Áron szatmári muzsikáját követően a Jászsági Hagyományőrző Egylet vezetésével a Szózat eléneklése zárta.

Az emlékezés a Jászkapitány szobor megkoszorúzásával folytatódott, ahol a küldöttek elhelyezték a hála virágait őseink tiszteletreméltó cselekedetei mementójául. A nap eseményeit a Jászsági Hagyományőrző Egylet A jász kamukérő avagy történetek Szűcs Mihályról című tréfás előadása zárta a Lehel Film-Színházban.

BerényCafé